

تاملی در تاریخ

سنگ: تاریخ، مرمت و طراحی

معمار و استاد دانشگاه: مسسیمیلیانو کاویاسکا (Massimiliano Caviasca)

اغلب از خود سوال میکنم که آیا در ساختمان سازی معاصر، معمار با نحوه استفاده از مصالح ساختمانی آشناست و یا در معماری معاصر، رابطه ای بین تاریخ، مصالح و طراحی معماری وجود دارد؟

واضح است که در فرهنگ ما (فرهنگ غرب) طراحی معماری، ریشه های خود را در دنیای باستان و دنیای کلاسیک (رمی و یونانی) پیدا میکند و حافظه طراحی با تاریخی که ما را احاطه کرده است به روشنگری می رسد. و دقیقن به این دلیل است که می خواهم جهان شمولی فرهنگ باستانی را یاد آوری کنم که در زمان های بسیار دور موفق شده است هنر، صنعت و دانش را با هم ادغام کرده و بدین ترتیب به واقعیت فرهنگی جنبه همگانی و فراگیر ببخشد.

ما بسیار مدیون مقررات مرمت هستیم که از زمان برپایی آن در قرن نوزدهم و به وسیله ابزار شناخت منحصر به فردش روش برخورد و رویکردی به ما ارایه می دهد که نه تنها عملکرد گراست بلکه شامل فعالیت های طراحی و اجرایی معمار است.

من گمان میکنم که در بین مصالح ساختمانی برتری وجود ندارد و باور دارم که تفاوت در معماری ساختمان هاست. بعضی از بناهای معماری برای ماندن در طول زمان بر پا شده اند و بر عکس، برخی از ساختمان ها با گذشت زمان محکوم به نابودی هستند. بی تردید سنگ در تمامی فرهنگ ها یکی از ابزار فن و دانش شناخته میشود و به همین دلیل است که بر اساس قوانین مرمت و در دنیای معماری معاصر باید این ماده ساختمانی را محافظت کرده و آن را ارزش نهاد.

بدیهی است که در ایتالیا به یک درک و دانش در مورد مباحث مرمت رسیده ایم اما در این زمینه بیشتر وام دار جان راسکین هستیم که با نوشته های انتقادی خود ما را به خواندن دست نوشته ها و منابع تاریخی وادار کرد. هرچند گاهی اوقات فراموش می کنیم که هدف راسکین از مطرح کردن بحث حفاظت بسیار عمیق تر از معنی لغوی آن است. احساسات، عواطف و خاطرات اجتماعی در هر دوره تاریخی، اصول حقیقی هستند که باید بررسی شوند و سنگ به مانند سطح پایدار است که در تمام دوره ها شاهد و حافظ تاریخ است و سند معتبر و ماندگاری برای نسل های بعد می سازد. مفهوم اساسی نظریه راسکین این است که هر شهری آینه مردمیست که در آن زندگی میکنند و اصول معماری آن جامعه بازتاب فرهنگ، اخلاقیات، مذهب و تمدن ساکنان آن منطقه است.

بدیهی است که مصالح زیادی برای ساخت و ساز وجود دارند اما معماری در درجه اول به شهود فکری و خرد نیازمند است و مصالح در مرحله بعدی قرار می گیرد. (م. کاویاسکا، رم ۲۰۱۶)

هر یک از مصالح ساختمانی دارای زبان مختص به خود هستند و هیچ کدام نمیتوانند شکلی را ایجاد کنند که با ویژگی های آن ماده تطابق ندارد و مخصوص به ماده ساختمانی دیگری است. شکل و ساختار هر بنا بر اساس امکان کاربرد و ویژگی های مصالح به کار برده شده در آن گسترش و معنی پیدا می کند. (آدولف لوس، وین ۱۹۳۰)

هرچند هر کدام از مصالح ساختمانی باید تنها بر اساس ویژگی های مخصوص به خود به کار برده شود اما در همین حال صنعت و تکنولوژی باید ما را با مصالح جدید و شیوه کار و استفاده ی متفاوت آن ها آشنا کند.

یک امر قطعی آن است که استفاده از سنگ، معماری ما را در دوران مختلف تاریخی ارزشمند کرده است اما در طی یک قرن گذشته این شیوه ساخت و ساز ساختمانی و به دنبال آن بخشی از فرهنگ معماری ما رو به زوال و فراموشی است. (م. کاویاسکا، رم ۲۰۱۶)

من سعی کردم که به عنوان یک معمار و یک استاد دانشگاه تعریف خلاصه ای از سنگ در معنای کلمه و به معنای یک ماده ساختمانی ارائه بدهم و این به دلیل ارزش آن در معماری است .

وقتی من به لغت سنگ (PIETRA) فکر میکنم حرف اول آن (P) ، ماندگاری (PERMANENZA) را به من یاد آوری می کند. حرف دوم آن (I) یاد آور معماری داخلی (INTERNI) در دوره های تاریخی است. حرف سوم (E) ذهن مرا متوجه فضاهای خارجی ساختمان (ESTERNI) و فضاهای شهری میکند. حرف چهارم (T) نشان دهنده تکنیک و روش ساخت (TECNICA) است و با حرف (R) به مرمت (RESTAURO) و تمام جنبه های آن فکر میکنم. اما هنوز حرف آخر باقیمانده است (A) و شاید این حرف بیانگر معماری (ARCHITETTURA) باشد.

کدام ماده ساختمانی به جز سنگ میتواند معرف و نمایشگر حافظه بدوی ما باشد؟ در سنگ می توانیم اصول اولیه فنی ساختمانی و پوشش های تزئینی را پیدا کنیم. تکامل و پیشرفت علم، این قابلیت را ایجاد کرده که امروزه برش سنگ در زمان بسیار کوتاه و با دقت بالا انجام شود. آشنایی کامل با دستگاه ها و صنایع جدید به ما امکان تفسیر و شناخت جدیدی از مصالح می دهند تا آنها را در ضخامت های جدید و سطوح مختلف مطالعه کنیم. از طریق پیشرفت دانش و فن، شناخت سنگ کامل تر و به روز میشود و همراه با آن فرهنگ نیز در مسیر رشد قرار می گیرد.

سخن بسیار است اما همه ما با یک هدف اینجا جمع شده ایم و آن ساخت و ایجاد فضاها و تحقق بخشیدن ایده هاست. آرزوی بزرگ ما برای معماری معاصر این است که معنای حقیقی و ناب سکونت و معماری را بار دیگر، پیدا کند..

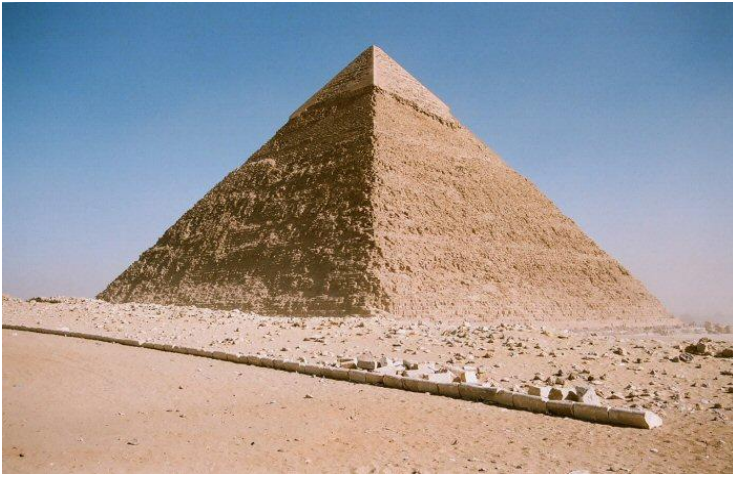
و اینگونه است که جزییات حک شده بر روی سنگ و یا هرگونه تغییر در سبک، به یک کتاب باز تبدیل میشود که روایتگر انتخاب اجتماعی است که ابتدا به تحیل و پردازش پرداخته و سپس از سنگ برای ثبت این انتخاب ها استفاده کرده است. (جان راسکین - کتاب سنگ های ونیز)

به همین خاطر است که با شناخت دقیق از سنگ و آشنایی کامل با نحوه استفاده از آن میتوانیم برای معماری اهمیت و ارزش بیشتری قابل شویم. سنگ این ماده ساختمانی پر اهمیت در معماری معاصر (حفاظت و طراحی معماری) که حامل تاریخ و اصول فنی بی نظیر است، می تواند با ایجاد توازن و هماهنگی بین معماری گذشته و معماری معاصر، انگیزه ها و تجربیات جدیدی در جهت رشد فرهنگ جوامع ایجاد کند.

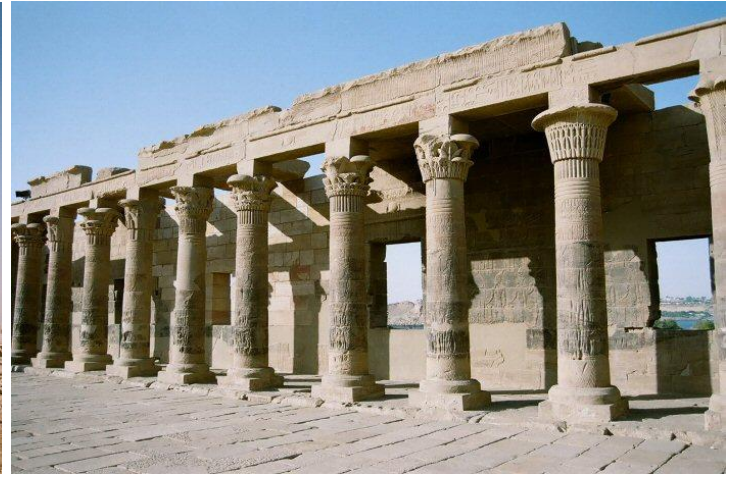
۲۶ اکتبر ۲۰۱۶ رم - ایتالیا

مترجم: الناز یوسفی

تصاویر

هرم خفرع (ماندگاری بناهای سنگی)

معبد ایزیس (ماندگاری بناهای سنگی)

ویلا مولر - پراگ (سنگ در معماری داخلی)

اتاق دعای کلیسای سن لارنس - فلورانس (سنگ در معماری داخلی)

میدان کمپیدلیو- رم (سنگ در فضای شهری)

میدان سن مارکو- ونیز (سنگ در فضای شهری)

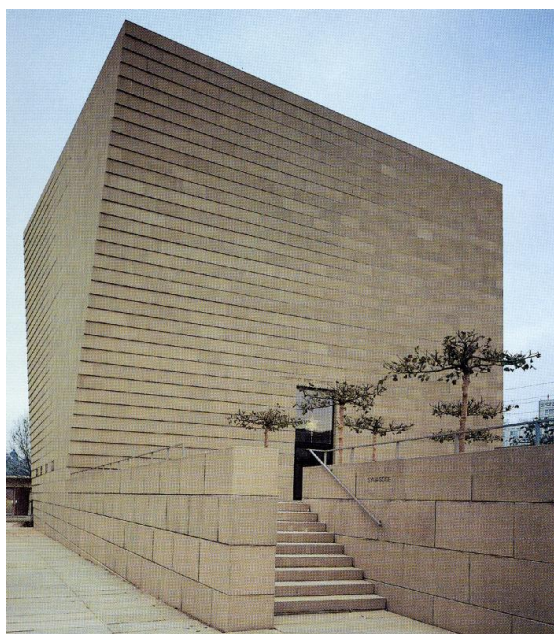

شیوه های کار و آشنایی با سنگ

ساختمانی بعد و قبل از مرمت- ونیز(سنگ و مرمت و نگهداری)

تصویر بالا : غرفه (پاویون) بارسلون (سنگ در معماری ماصر)

تصویر روبرو : کنیسه جدید شهردرسدن (سنگ در معماری معاصر)